

За матеріалами науково-бібліографічного відділу Центральної Наукової бібліотеки

Професор загальної історії Михайло Михайлович Лунін, давно й несправедливо позабутий, в першій половині XIX століття був гордістю Харківського університету. Його викладацька діяльність мала великий вплив на сучасників.

У чорні роки миколаївської реакції лекції М. М. Луніна, глибокі за змістом і майстерні за формою, викликали захоплення широкої студентської аудиторії. Лекції професора приходили послухати студенти всіх факультетів, а також люди що не були пов'язані з університетом, і навіть жінки. Ось як відзивається про ці лекції історик Костомаров: «Его лекции по древней истории... и по средней истории... были столько же глубокомысленны, как и увлекательны». («Литературное наследие» СПб, 1890 р., стор. 22).

М. М. Лунін народився у 1806 році у заможній сім'ї в Прибалтійському краї. В 1828 році він закінчив курс у Юр'ївському університеті. Потім, в 1830 році вступає до професорського інституту при Юр'ївському університеті, де готується до професорського звання. В 1833 році Михайло Михайлович захистив докторську дисертацію і одержав звання доктора філософії. В цьому ж році, для удосконалення своїх знань, М. М. Лунін командується за кордон до Берліну.

В 1835 році за проською Ради університету Лунін приїздить до Харкова і займає кафедру загальної історії в Харківському університеті. Професорська діяльність Луніна продовжувалася лише 9 років. В 1844 році після тяжкої хвороби він помер. Царський уряд відмовив родині покійного — дружині і трьом маленьким дітям, що залишилися без засобів до існування, навіть у невеликій пенсії.

М. М. Лунін читав в університеті головним чином стародавню

та середню історію. Знання з цих предметів у нього були дуже широкі. Вільно володіючи новими мовами, він досконало знав також грецьку і латинську. У своїх самостійних спеціальних курсах для студентів він широко користувався найрізноманітнішими джерелами. Його викладання і погляди, як видно з опублікованих робіт, стояли на висоті тогочасної науки і являли явище видатне для свого часу.

Чесний і правдивий, скромний і безкорисливий, М. М. Лунін завоював своїми лекціями і всім своїм життям глибоку вдячність своїх учнів. Костомаров у своїй «Автобіографії» пише про М. М. Луніна: «Лекции этого профессора оказали на меня громадное влияние и произвели в моей духовной жизни решительный поворот: я полюбил историю более всего и с тех пор с жаром предавался чтению и изучению исторических книг». («Литературное наследие» СПб, 1890 р., стор. 22).

М. М. Лунін не залишив після себе великої друкованої спадщини. На жаль, головна частина його праць — самостійний великий курс стародавньої та середньої історії не був ним закінчений. Надруковані були такі його роботи:

1. Докторська дисертація латинською мовою:

(Введение к истории ахейцев: краткая мифическая предистория Арголиды).

2. Переход средней истории к новой и значение сей последней. («Журнал министерства народного просвещения» 1835, июль).

3. Индия. Взгляд на жизнь индо-станского народа. Жур. Мин. Нар. Просв. 1837, июль.

4. Взгляд на историографию древнейших народов Востока. Журнал «Москвитянин», 1842, ч. IV—V.

5. Несколькое слов о римской истории. «Москвитянин», 1841, ч V.

М. ШТРАЙМШ, бібліограф.